

Az elektronikus könyvtár fogalmának létrejöttével együtt járt az elektronikus könyv fogalmának kialakulása is.

Az elektronikus könyvek általában rendelkeznek a papíralapú könyvek jellemzőivel, de ezen kívül számos egyéb tulajdonságokkal is bírnak:

- elektronikus formájukból következően sokkal könnyebb az általuk feldolgozott információ módosítása, aktualizálása,
- aktív felhasználási lehetőség, könyvjelzők, jegyzetek elhelyezése,
- gyors, többszempontú keresési lehetőség.

A szerző, a Univeristy of Strathclyde egyetem munkatársa jelenleg éppen egy elektronikus könyvet létrehozó projekt tagja. A projekt az elektronikus könyvek kétféle fajtájával foglalkozik:

- az ún. hiper-könyvekkel, amelyek már meglévő elektronikus szövegek „könyvbe” szerkesztett változatai, és
- ún. vizuális könyvekkel, amelyek papíralapú könyvek elektronikus feldolgozásai.

Az elektronikus könyvek alapvetően az optikai rögzítést használják. Ezt egészíti ki az index-állomány, vagy a hiper-könyveknél a teljes szöveges indexelés, amely a visszakeresés hatékony eszköze.

Az elektronikus könyvek projektje segítségével fejlődik az egyetemen a Virtuális Elektronikus Könyvtár. A projekt további szakaszaiban az elektronikus könyveket a felhasználók számára online módon is hozzáférhetővé kívánják tenni.

(Moldován István)

KAPCSOLÓDÓ TERÜLETEK

Kiadói tevékenység

94/085

WHITE, Herbert S.: Scholarly publication as a declining indicator of quality = Int.Forum Inf.Doc. 18.vol. 1993. 1.no. 14-17.p. Bibliogr. 7 tétel.

A tudományos publikációk minőségének fokozatos hanyatlása

Kiadványözön; Publikálás -tudományos kiadványoké; Szelekció -tájékoztatóban

Általános vélemény, hogy a tudományos folyóiratok által alkalmazott lektorálás hosszú ideig hatékony biztosítékot nyújtott a gyenge minőségű, ill. a semmi újat nem mondó írások kiszűrésére. Jóllehet ez az értékelési mechanizmus még nem halt ki teljesen, az indokolatlan publikációk hatalmas tömege arra mutat, hogy a lektorálási gyakorlat komoly sérüléseket szenvedett. A szerzőnek az a véleménye, hogy a felsőoktatási intézmények nyomása az „érdemszerzés” céljából való publikálás előmozdítására túlsúlyban van az ellenőrzésre és az esetleges visszautasításra irányuló megfontolásokkal szemben. A „mindent publikálni valahol” elv kizárja az elektronikus, csak igényre történő (on demand) publikálást mint lehetséges alternatívát is. Ez a helyzet érdeklentéket produkál a kiadók és a könyvtárosok között, mert az előbbieknak érdeke a folyóirataik számának és méretének a növelése, az utóbbiaknak viszont egyre többféle dokumentumot kell(ene) megvásárolniuk. A könyvtárosoknak kevés a beleszólásuk abba, hogy mit vesznek meg, mert a döntés a kutatók kezében van, akik nem felelősek a szükséges anyagi eszközök előteremtéséért. Mégis ezek a kutatók azok, akik – gyakran egyidejűleg – többféle, és egymással összeegyeztethetetlen szerepeket játszanak mint szerzők, lektorok, szerkesztők, olvasók, egyetemi „érdemosztogatók” és fogadók. A cikk egy új, objektívebb mechanizmus mellett tör lándzsát, amelyet nemcsak a piaci és az érdemszerzési erők mozgatnak.

(Autoref. alapján)

Lásd még 66

Közművelődés

Lásd 31

Az ismertetett cikkek forrásai:

- Alexandria – Alexandria (GB)
 Am.Libr. – American Libraries (US)
 Aslib Inf. – Aslib Information (GB)
 Aslib Proc. – Aslib Proceedings (GB)
 Audiov.Libr. – Audiovisual Librarian (GB)
 Biblioteka – Biblioteka (RU)
 Bibliotekarz – Bibliotekarz (PL)
 Bibliotheksdienst – Bibliotheksdienst (DE)
 Buch Bibl. – Buch und Bibliothek (DE)
 Bull.Bibl.Fr. – Bulletin des Bibliothèques de France (FR)
 Cat.Classic.Q. – Cataloging and Classification Quarterly (US)
 Cat.Index – Catalogue and Index (GB)
 Coll.Res.Libr.News – College and Research Libraries News (US)
 Collect.Manage. – Collection Management (US)
 Documentaliste – Documentaliste (FR)
 Educ.Inf. – Education for Information (I)
 El.Libr. – Electronic Libraries (I)
 FID News Bull. – FID News Bulletin (I)
 IFLA J. – IFLA Journal (I)
 Inf.Technol.Libr. – Information Technology and Libraries (US)
 Int.Cat.Bibl.Cont. – International Cataloguing and Bibliographic Control (I)
 Int.Forum Inf.Doc. – International Forum on Information and Documentation (I)
 Int.Inf.Libr.Rev. – International Information & Library Review (I)
 J.Acad.Libariansh. – The Journal of Academic Librarianship (US)
 J.Doc.Text Manage. – Journal of Documentation Text Management (GB)
 J.Inf.Sci. – Journal of Information Science (GB)
 J.Libariansh.Inf.Sci. – Journal of Librarianship and Information Science (GB)
 Kirjastolehti – Kirjastolehti (FI)
 Kn.Inf. – Kniznice a Informácie (CS)
 LIBER Q. – LIBER Quarterly (I)
 Libr.J. – Library Journal (US)
 Libr.Trends – Library Trends (US)
 Microcomp.Inf.Manage. – Microcomputers for Information Management (I)
 Mitteilungsbl.Verb.Bibl.Landes Nordrh.-Westf. – Mitteilungsblatt. Verband der Bibliotheken des Landes Nordrhein-Westfalen (DE)
 Nachr.Dok. – Nachrichten für Dokumentation (DE)
 Naučn.Teh.Bibl. – Naučnye i Tehničeskie Biblioteki (RU)
 Naučn.Teh.Inf. – Naučno-Tehničeskaâ Informaciâ (RU)
 Online CDROM Rev. – Online and CDROM Review (GB)
 Poradnik Bibl. – Poradnik Bibliotekarza (PL)
 Probl.Inf.Doc. – Probleme de Informare i Documentare (RO)
 Program – Program (GB)
 Prz.Bibl. – Przegląd Biblioteczny (PL)
 Rev.Esp.Doc.Cient. – Revista Espanola de Documentación Científica (ES)
 Rural Libr. – Rural Libraries (US)
 Sch.Libr. – School Librarian (GB)
 Schulbibl.Aktuell – Schulbibliothek Aktuell (DE)
 South Afr.J.Libr.Inf.Sci. – South African Journal of Library and Information Science (ZA)
 Synopsis – Synopsis (NO)
 Wilson Libr.Bull. – Wilson Library Bulletin (US)
 Z.Bibliotheksbes.Bibliogr. – Zentralblatt für Bibliothekswesen und Bibliographie (DE)